

Občianske združenie Slovenské planetária

SPRÁVA O HOSPODÁRENÍ A ČINNOSTI ZA ROK 2015

Námestie Biely kríž 3
831 02 Bratislava 3

www.planetaria.sk
info@planetaria.sk

IČO: 423 57 004
Registrácia MV SR: 13. 12. 2013 pod značkou VVS/1-900/90-428 68

Obsah

O združení

1. Stručné hodnotenie činnosti a hospodárenia v roku 2015
2. Činnosti združenia
3. Činnosti pre ciele skupiny
4. Strategický rozvoj združenia

Činnosť

Prípravný výbor združenia sa zišiel 29. novembra 2013 s cieľom založiť združenie na zveľadenie podmienok fungovania planetárií na Slovensku a na zlepšenie prístupu verejnosti k poznatkom z vesmíru a astronómie. občianske združenie Slovenské planetária bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra 13. Decembra 2013 a prvú činnosť začalo združenie vyvíjať v roku 2014.

Príprava a realizácia akcie Vesmír na hradbách

BUĎME VEDOMÍ

V roku 2015 sme pokračovali v úspešných akciách začatých v predchádzajúcom roku, medzi ktoré patrili najmä verejné astronomické pozorovania pred OC Eurovea. Uskutočnili sme spolu 6 pozorovaní vo večerných hodinách s jedným ďalekohľadom. Okrem výkladu o pozorovaných objektoch sme návštevníkom vysvetlili poslanie nášho Združenia a dôvody, pre ktoré Bratislava potrebuje planetárium.

S veľkým úspechom hodnotíme aj našu účasť na akcii Vesmír na hradbách (7. 7. 2015) a na Noci výskumníkov (dátum 25. 9. 2015). Na všetkých našich akciách sme sa okrem vzdelávacích, výchovných a odborných tém, venovali aj predstaveniu nášho projektu prvého planetária v Bratislave.

Príjmy a výdavky

V roku 2015 sme po prvýkrát do príjmov Združenia získali prostriedky z 2% daní.

Príjmy		Výdavky	
Členské	793,00	Administratívne poplatky	84,01
Dve percentá	1191,85	Cestovné náklady	242,75
		Propagácia	144,96
		Technické vybavenie	1428,04
SPOLU	1984,85	SPOLU	1899,76

5. Hlavné výdavky

Príjmy a výdavky

Verejné pozorovania sú vynikajúci prostriedok na zviditeľnenie projektu planetária Bratislava a získanie podpory verejnosti. Je to vhodná príležitosť na rozpovedanie príbehu nášho združenia u nás, ktorí astronómii doteraz nevenovali pozornosť, ale pohľad do budúcnosti ich nadchne.

Na naše pravidelné verejné pozorovania používame astronomický ďalekohľad Meade ETX-80AT. Vzhľadom na zvýšený svetelný smog v centre Bratislavy, sú naše pozorovania vhodné iba tie najjasnejšie objekty na nočnej oblohe ako sú Mesiac, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn a pri dobrých podmienkach aj dvojhviezda Albireo a galaxia Andromeda. Počas jedného večera sa pri našom stanovišti zastavilo od 50 do 200 záujemcov v rôznych vekových kategóriách. Časť z nich prišla na základe našej informačnej aktivity na Facebook stránke. Facebook v súčasnosti považujeme za významný komunikačný kanál zameraný najmä, ale nie len, na generáciu mladých od 16-30 rokov.

Najväčšiu návštevnosť v 2015 malo pozorovanie zatmenia Slnka 20.3.2015 pred SNM. Vďaka pozorovaniu zabezpečujú minimálne dvaja demonštrátori z radov našich členov. Spätná väzba získaná počas organizácie pozorovaní od návštevníkov nás stále utvrdzuje v našom presvedčení, že planetárium v Bratislave má svoje miesto a bude kľúčovou kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou.

Udymyz`bYdfYXbzý_mibJYyb`dfYXYHj`

V júly sme boli oslovení spoločnosťou o zorganizovanie dvojhodinovej astronomickej prednášky pre 7 - 9 ročné deti v dennom tábore detského centra Rafael. Na základe toho sme sa rozhodli zaradiť našu ponuku s možnosťou objednania pozorovania a astronomickej

prezentácie. Náplň prezentácie vieme flexibilne pripraviť a prispôbiť podľa skupiny, ktorej je prednáška určená, tak, aby bola pútavá a zábavná.

5gfcbca JWf`dfYXbzý_miUk cf_gl cdmfYXcgdY W`

Pre dospelých a astronomických amatérov, ktorí už majú základné znalosti o astronómii nadobudnuté, vieme taktiež pripraviť prednášky a workshopy na odbornej špecializovanej téme, napríklad o astrofotografii.

Bzj ýHj U<j YnXzfbYUd`UbYrjfJUj `CgffUj Y`

Združenie Slovenské planetária v posledný januárový deň zorganizovalo zájazd do Hvezdárne a planetária v Ostrave. Zájazdu sa okrem členov a priateľov združenia zúčastnila aj takmer dvadsiatka poslucháčov Fakulty architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Na cestovné náklady prispelo študentom združenie. Dôvodom bola dohoda medzi Fakultou a združením, na základe ktorej, bola jednou z 2-3 tém na ročníkovú prácu poslucháčov druhého ročníka, práve architektonický návrh planetária. Táto dohoda bola možná vďaka Ing. arch. Milanovi Andrášovi, PhD. a Ing. arch. Pavlovi Nahálkovi, PhD., ktorí sami sú nadšencami astronómie. Do projektu planetária pre Bratislavu bol Ing. arch. Nahálka zainteresovaný už začiatkom 90. rokov, kedy bol projekt asi najbližšie k realizácii. Najlepšie práce boli predstavené a vystavené na tlačovej besede v priestoroch startupového centra The Spot na Námestí SNP 2.12.2015.

BcWa • nYfU[Uff]f`

16.5.2015 sme sa zúčastnili celoeurópskeho podujatia pod zátitou Rady Európy, spojené s Medzinárodným dňom múzeí pod názvom Noc múzeí a galérií v priestoroch SNM na Vajanského nábreží. V aule múzea sme rozložili nafukovacie planetárium a predstavili návštevníkom múzea takouto formou činnosť združenia.

JYga f`bU\ fUXVzW`

V spolupráci s kolegami zo Slovenskej organizácie pre vesmírne aktivity sme sa 7.6.2015 pokúsili vrátiť na niekoľko dní pozorovanie vesmíru do centra Bratislavy. U Samuel Mikovíny, ktorý v 18. storočí doniesol astronómiu do Bratislavy, využil hradby v Bratislave na svoje astronomické pozorovania. Práve jemu vďaka sme za prvé podrobné mapy nášho územia, alebo aj za bratislavský poludník, ktorý prechádza Korunnou veňou Bratislavského hradu a na ktorý môžete natrafiť pri prechádzke po dunajskom nábreží, približne v polovici cesty medzi mostom SNP a River parkom.

H ýXY `j YXmiUHMW b]mi

Týden vedy a techniky je pravidelné podujatie naprieč celou Európou, kde sa prezentuje činnosť vedeckých a technických pracovísk pre širokú verejnú oblasť. Na Slovensku podujatie organizuje nezisková spoločnosť SOVVA. Naše združenie Slovenské planetária sa v roku 2015

zúčastnilo programu v Starej trnici, ale bez vlastného stánku, iba v spolupráci s organizáciou CVTI, ktorá nám poskytla svoj stánok.

7cc`HUbYf`

Na pozvanie priateľov zo združenia CoolTajneR sme sa v utorok 17.11. zúčastnili akcie CoolTajneR: 26 rokov po Neovej - spôsobila revolúciu v našich životoch? v Považskej Bystrici. Prinesli sme ďalekohľad a porozprávali o vesmíre. Prilúčili aj kolegovia z Hvezdárne v Partizánskom, ktorí prinesli svoje prenosné planetárium.

; fUbhJi 6`

Nadácia VÚB v októbri vybrala 24 komunitných projektov, ktoré v internetovom hlasovaní sú a ilu o získanie prostriedkov nadácie na svoje prefinancovanie. Hlasovanie bolo ukončené 20.11.2015 a s počtom 552 hlasov sme s našim projektom "Popularizácia astronómie v Bratislave" obsadili v Bratislavskom kraji druhé miesto.

Výsledky hlasovania sú na linku www.vub.sk/komunitne-granty/.

?Ua dU `& `n`XUbf`

Kampaň na 2% z daní sme viedli jednak každým členom Združenia po vlastnej línii medzi svojimi kolegami a známymi a tiež na ušpominanej facebook stránke, kde sme postovali výzvu na darovanie 2% nášmu združeniu zasponzorovali časťou xx, vďaka ktorému výzvu videlo takmer 6000 užívateľov tejto sociálnej siete.

NXfi ýYbJYj `a fXJzW`

<https://dennikn.sk/blog/nie-ziadne-dve-nove-planety-v-slncnej-sustave-objavene-neboli/>

<http://tv.teraz.sk/live/live-zatmenie-slnka-2032015550ad03306361d7c8067f074/3264/>

<http://bratislava.dnes24.sk/jedine-hlavne-mesto-v-eu-bez-planetaria-bratislava-kde-je-problem-207695>

<http://bratislava.sme.sk/c/7696612/bratislavske-planetarium-zostava-vo-hviezdach.html>

<http://bratislava.dnes24.sk/chcete-vidiet-slnko-a-hviezdy-cez-ozajstny-teleskop-pridte-na-hradby-kona-sa-tam-vesmirna-udalost-207563>

DfcdUj zWJU_ Vj#bUgc Vjz`bmW `gJY UM`

Komunikácia na sociálnych médiách je v súčasnosti zameraná iba na Facebook, keďže sa vzťahom na predmet a obsah činností nášho združenia najviac hodí na ich propagáciu. Vývoj

počet priaznivcov stránky Slovenské planetária na Facebooku môžete vidieť na nasledujúcom grafe. Dáta sú za obdobie od 1.1. 2015 do 1.1.2016.

Organický rast je postupný počas celého obdobia od vzniku stránky so skokmi počas niektorých za sebou idúcich postov, ktoré zaujali svojou viralitou alebo aj za použitia sponzorovania príspevkov. Najväčšie nárasty počtu fanúšikov boli zaznamenané v júni, septembri a novembri, keď prebiehali tieto kampane a mediálne aktivity:

1. 9.6.2015 - publikácia článku Jediné hlavné mesto v EÚ bez planetária = Bratislava. Kde je problém? na stránke bratislava.dnes24.sk mal dosah na 1000 ľudí a na jeho základe pribudlo 51 lajkov.
2. 27.9.2015 - post pri príležitosti zaujímavého astronomického úkazu, úplné zatmenie Mesiaca mal dosah 750 ľudí a na jeho základe pribudlo 25 lajkov + 13.10.2015 informácia o otvorení krúžku ku mladým astronómom v prírodovednom múzeu SNM s dosahom takmer 1000 a 18 lajkami.
3. 14.11.2015 - Kampaň VÚB komunitné granty mala dosah na viac ako 35 tisíc ľudí, pri investícii 50 €, na stránku v priebehu dvoch týždňov pribudlo 164 lajkov.

Kým sa píše - Úvod

OZ má svoju stránku na doméne www.planetaria.sk vytvorenú na wordpresse. Na úvodnej stránke obsahuje správy a novinky zo sveta planetárií a astronómie. Najaktuálnejšie články sú publikované v hornej časti so staršími článkami zoradenými pod nimi v troch stupňoch s fotkou a perexom. Na hornej lište sú prekliky na podstránky menu na lište je: Prehľad, Svet, Technika a História. Koncom roka sme začali pracovať na vytvorení novej modernejšej stránky s lepším vizuálom a použitím nosnou pre návštevníkov stránky. Nová stránka by mala byť publikovaná v priebehu roku 2016, pričom obsah z pôvodnej stránky sa preklolí do novej.

DfYXU^Uglfcbca JWf\ c`tcj Ufi`

E-commerce zdru enia ponúka na predaj vecí a slu by na podporu énnosti Obéanskeho zdru enia Slovenské planetária. E-shop je dostupný z hlavnej stránky preklikom z butónu "Kúpte si triéko" a pozostáva z ponuky dvoch produktov.

1. Triéka
2. Pozorovania a prezentácie

Do budúca by sme chceli na novej stránke roz íri ponuku o éal ie produkty a slu by.

' "]bbcgñ]`dfY`WY`Ybf`g_i d]bmí

?cbni`ñU bz`UdcfUXYbg_z`]bbcg`

Na zdru enie sa telefonicky aj písomne obracajú údia aj organizácie s najrôznej ími otázkami z oblasti astronómie a prírodných vied. Pri mediálne zaujímavých astronomických udalostiach, napríklad pri zatmení Slnka, alebo prelete sondy popri nejakom telese v Slnénej sústave, je zdru enie kontaktované novinárskou obcou so iados ou o komentár, alebo vyjadrenie. Na í éenovia na otázky a iadosti odpovedajú rýchlo a odborne.

Komunikova s verejnou sa sna íme pravidelne aj prostredníctvom zasielania tlaéových správ médiám.

A UdUd`UbYhzf]#bUG`cj Ybg_i`

Na stránkach <http://planetaria.sk/prehľad/> sme zverejnili mapu hviezdárni a planetárií na Slovensku. Na stránke je aj podrobná tabu ka Planetária preh ad s detailnými informáciami o SK planetáriách.

5 fW JhY`tc b]Wz`g• Uj`dfY`ýhi XYbrcj` : U_i`ñmiUFW JhY`h` fmiI` ?`pD`UbYhzf]i a` dfY6 fUjg`Uj i`í`

Fotky najlep ích projektov tudentov architektúry sú v albume Ateliérová tvorba FA STU 2015 na linku <https://goo.gl/saSlwR>

(`"GhfUHY[JW` `fcnj c^ñXfi ýYb]U

GfUbcj]g_c`_`d`zbcá]bj YgñcfUj`F]j Yf`DUf_i`&`

Architekt Jaroslav Greénal 24. 11. 2015 v Primaciálnom paláci predstavil verejnosti ideový zámer vybudova pre verejnú objekty planetária a mediatéky v rámci projektu River Park 2 spoločnosti Henbury Development namiesto existujúcich objektov Parku kultúry a oddychu na dunajskom nábre í.

Sme radi, keď sa v meste konečne hovorí o planetáriu. Zdrúenie Slovenské planetáriá a Slovenská organizácia pre vesmírne aktivity (SOSA) podporujú rozvoj a výstavbu planetárií a dlhodobo sa zasadujú o vznik planetária v Bratislave. Pred komunálnymi voľbami v roku 2014 sme oslovili v etkých kandidátov na primátora Bratislavy v rámci mikrokampane *„Astrofit“* *„Astrofit“*. Chceli sme, aby sa v prípade zvolenia verejne zaviazali podporiť rozvoj astronómie a výstavbu planetária v Bratislave. Súčasný primátor Ivo Nesrovnal sa pod tento sľub podpísal a zoznámil sa s našim podrobným projektovým zámerom výstavby planetária.

Budeme v etkými silami podporovať budovanie planetária tak, aby slúžilo krajine, mestu a jeho obyvateľom. V tomto ponúkame mestu našu pomoc a asistenciu. Zdrúenie Slovenské planetáriá a Slovenská organizácia pre vesmírne aktivity ponúka magistrátu, prípadne investorom, svoje odborné kapacity pri plánovaní budúceho objektu planetária.

„Astrofit“ a „Globe“

Planetárium je najmä vzdelávacie zariadenie, ktoré navštevujú školské skupiny a rodiny s deťmi. Doplnkovo sa planetáriá venujú aj kultúrnym programom, napríklad hudobným projekciám. Popri planetáriách bývajú organizované aj astronomické krúžky, prednášky a programy pre verejnosť a súkromné kultúrne programy. Misiou nášho OZ je vybudovať planetárium v Bratislave a zdrúovať planetáriá a centrá popularizácie vedy na Slovensku, aby sme podporili zvyšovanie kvality programov a zlepšenie reputácie prírodných vied v spoločnosti.

„Astrofit“

Bratislava je jediné hlavné mesto v Európe, ktoré nemá hviezdárňu ani planetárium. Približne 600-tisíc obyvateľov v bratislavskom kraji nemá žiadne verejné astronomické pracovisko, hoci astronómia je súčasťou osnov a návšteva planetária je výslovne doporučovaná pre deti vo veku 4. až 9. ročníkov základných škôl. Prezentácia z geografie a astronómie v planetáriu pomôže deťom rýchlejšie, hodnotnejšie a atraktívnejšie zvládnuť učivo. Potenciál na využitie planetária je nielen pre deti vo veku takmer 500 tisíc na území Bratislavského samosprávneho kraja, ale tiež pre individuálnych návštevníkov, rodiny s deťmi a turistov. Z viac ako 100-tisíc študentov v Bratislave tvoria 3/4 deti z Bratislavy, ktoré sú len cieľovou skupinou detí vo veku 4. ročníka. Z toho predstavuje minimálne 300 exkurzií ročne. Planetárium rozvíja kultúrny rozvoj návštevníkov, a podporuje pozitívny prístup k poznaniu prírody. Je možné ho využiť aj na iné kultúrne, vedecké a komunitné účely, kde sa vyjadruje vysoká reprezentatívna úroveň prezentácie. Snahou nášho OZ je túto nepriaznivú situáciu zmeniť a vytvoriť tejto inštitúcii v našom meste dôstojné miesto na realizáciu svojich cieľov.

„Astrofit“

Zdrúenie počas roka 2015 pokračovalo v príprave technickej špecifikácie moderného digitálneho planetária, ktoré poslúžia pri projektovaní planetária pre Bratislavu. Základom sú konzultácie s dodávateľmi technológií pre planetáriá.

Dcncfcj UŰUHMW b]_U

V zdru ení pou ívame na pozorovania dva ělekoh ady:

1. Meade ETX-80AT - vo výpo íe od bývalého ěena zdru enia Petra Polakoviě. Po zakúpení nového ělekoh adu tento prístroj vrátime majite ovi, ktorému sme za jeho tedros věěí.
2. Dobson - majetok zdru enia, zakúpený v roku 2015 z príspevku 2% daní.

`Ybcj]UñXfi ýYb]U]W `Ugfc bca]W_f`U_hj]mí`

Peter Volek - je zakladajúcim ěenom zdru enia Slovenské planetáriá, je ěenom riadiaceho výboru zdru enia. Je nad eným amatérskym astrofotografom. Vy tudoval Elektrotechnickú fakultu STU v Bratislave. Profesne pôsobí ako Projektový mana ér a Pre-sales specialist v oblasti ve kej zdravotníckej techniky viac ako 12 rokov.

Juraj Kubica - Ing. Juraj Kubica, PhD. sa začal venova astronómii na astronomickom krú ku v PKO e te ako iak Z . Vy tudoval elektroenergetiku na STU v Bratislave. Popritom pôsobil aj ako lektor astronomických krú kov v PKO, neskôr v prírodovednom múzeu SNM. V súěasnosti podporuje zámer vybudova planetárium v Bratislave prostredníctvom oběanského zdru enia Slovenské planetáriá, ktorého je zakladajúcim ěenom.

Peter Bartek - člen kontrolnej komisie združenia, dlhoročný astronomický nadšenec.

Peter Wachter - O astronómii sa zaujíma od útleho detstva, kedy navštevoval astronomický krúžok pri vlastivednom múzeu v SNV. Do združenia vstúpil v roku 2014. Okrem kontrolnej činnosti má v združení na starosti marketing a komunikáciu s verejnosťou, ktorým sa aj profesionálne venuje. Vyštudoval Ekonomickú univerzitu v Bratislave a absolvoval semestrálny predmet Astronomy: Exploring Time and Space na University of Arizona.

Patrik Šechvala - študuje astronómiu a astrofyziku na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave. Vo veľkej miere sa venuje aj popularizácii tohto odboru a to prostredníctvom členstva vo vzdelávacích organizáciách, vypomáhaním pri organizácii vedeckých festivalov, pozorovaní a prednáškami pre verejnosť. Takisto pôsobí ako vedúci Astronomického krúžku v Prírodovednom múzeu SNM v Bratislave.

